

STANDARDY NAUCZANIA NA KIERUNKU STUDIÓW – PIELĘGNIARSTWO- B

Studia zawodowe dla pielęgniarek posiadających świadectwo dojrzałości i będących absolwentami pięcioletnich liceów medycznych, którzy rozpoczęli naukę wcześniej niż w roku szkolnym 1980/81

I. WYMAGANIA OGÓLNE

Studia zawodowe na kierunku pielęgniarstwo trwają co najmniej pięć semestrów. Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych wynosi 3000. W standardach określono 3000, z których 2000 godzin przeznaczono na kształcenie praktyczne (zajęcia praktyczne i praktyki).

II. SYLWETKA ABSOLWENTA

Absolwent powinien być przygotowany do samodzielnego pełnienia zadań w ramach funkcji pielęgniarstwu obejmujących:

1. Świadczenie opieki zdrowotnej oraz zarządzanie nią:

- ocena stanu zdrowia pacjenta i rozpoznanie czynników zagrażających zdrowiu,
- rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjentów w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej oraz określenie zasobów niezbędnych do ich zaspokojenia,
- organizowanie i nadzorowanie opieki pielęgniarstwu z uwzględnieniem aktualnej wiedzy, przyjętych teorii i koncepcji pielęgniarstwa,
- wykonywanie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- ocena wydolności psychofizycznej chorego i jego rodziny w zakresie samoopieki,
- organizacja czasu wolnego osobom zdrowym lub chorym w instytucjach opieki zdrowotnej, oświatowych i społecznych,
- podejmowanie działań opiekuńczo-wychowawczych w instytucjach opieki zdrowotnej, oświatowych i społecznych,
- dokumentowanie procesu pielęgnowania i wykorzystywanie informacji do oceny świadczonej opieki,
- przestrzeganie zasad etyki zawodowej, uznanych norm kulturowych i praw człowieka.

2. Promocję i edukację zdrowotną:

- prowadzenie poradnictwa w zakresie zdrowego stylu życia,
- nauczanie promocji zdrowia w instytucjach oświatowych,
- uczenie chorego życia z chorobą i niepełnosprawnością,
- organizowanie i uczestniczenie w zdrowotnych kampaniach edukacyjnych w środowisku lokalnym i krajowym,
- ocena programów edukacyjnych i skuteczności działań edukacyjnych.

3. Działanie w roli uczestnika zespołu opieki zdrowotnej:

- współpraca z uczestnikami zespołu w opiece nad człowiekiem zdrowym lub chorym,
- prowadzenie edukacji zdrowotnej w zespołach interdyscyplinarnych, w tym szkoła pacjentów z astmą oskrzelową, padaczką, cukrzycą, stomią,
- organizowanie bezpiecznego środowiska opieki i pracy zespołowej,
- współpraca z uczestnikami zespołu w zakresie doskonalenia jakości opieki.

4. Rozwój praktyki pielęgniarstwu, krytycznego myślenia i badań naukowych:

- wdrażanie do praktyki pielęgniarstwu wiedzy potwierdzonej naukowo,
- poprawa jakości opieki pielęgniarstwu przez wdrażanie nowych metod, technik opieki oraz rozwiązań organizacyjnych,

- wyznaczanie obszarów do podejmowania badań naukowych i podejmowanie badań naukowych,
- podejmowanie działań związanych z rozwojem zawodowym własnym i innych pielęgniarek,
- organizowanie i uczestniczenie w kształceniu przed- i podyplomowym pielęgniarek.

III. GRUPY PRZEDMIOTÓW I OBCIĄŻENIA GODZINOWE

A. Przedmioty podstawowe	440
B. Przedmioty kierunkowe i praktyki zawodowe,	2560
w tym: zajęcia teoretyczne –	560
zajęcia praktyczne -	840

IV. PRAKTYKI

Czas trwania praktyk zawodowych – 29 tygodni x 40 godzin = 1160 godzin

Praktyki odbywają się w zakładach opieki zdrowotnej i obejmują doskonalenie umiejętności zawodowych.

V. PRZEDMIOTY W GRUPACH I OBCIĄŻENIE GODZINOWE

A. PRZEDMIOTY PODSTAWOWE	440 godzin
1. Fizjologia z biochemią, genetyką i biofizyką	60
2. Patologia	45
3. Farmakologia	45
4. Mikrobiologia z podstawami parazytologii	30
5. Zdrowie publiczne	105
6. Psychologia	45
7. Socjologia	20
8. Pedagogika	35
9. Zagadnienia prawne	10
10. Badanie fizykalne	30
11. Radiologia	15

B. PRZEDMIOTY KIERUNKOWE

2560 godzin

L.p.	Nazwa przedmiotu	zajęcia teoretyczne (liczba godzin)	zajęcia praktyczne (liczba godzin)	praktyki zawodowe (godziny/tygodnie)
1.	Rozwój pielęgniarstwa z etyką zawodu	80	80	120
2.	Anestezjologia i intensywne terapię i pielęgniarstwo w anestezjologii i intensywnej opiece medycznej	20+25 45	--	40
3.	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	25+20 45	80	120
4.	Dietetyka	20	--	--
5.	Geriatrics i pielęgniarstwo geriatryczne	15+15 30	80	80
6.	Interna i pielęgniarstwo internistyczne	25+20 45	80	120
7.	Metodologia i seminarium licencjackie	55	--	--

8.	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	15+20 35	80	80
9.	Opieka paliatywna	15	40	40
10.	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	15+25= 40	80	120
11.	Podstawowa opieka zdrowotna	30	80	140
12.	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	10+15= 25	80	80 oddziały położniczo- noworodkowe
13.	Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna	30	40	80
14.	Rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych	30	80	80
15.	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	15+20= 35	40	40
16.	Egzamin dyplomowy teoretyczny i praktyczny	+	+	+
RAZEM		560	840	1140

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTÓW

A. PRZEDMIOTY PODSTAWOWE

1. Fizjologia z biochemią, genetyką i biofizyką

Neurohormonalna regulacja procesów fizjologicznych. Fizjologia skurczów mięśniowych. Czucie, ruch percepcja. Wyższe czynności ośrodkowego układu nerwowego.

Fizjologia serca- węzeł S.A. i AV, cykl sercowy, tony serca, EKG. regulacja pracy serca i ciśnienia tętniczego krwi. Mechanika oddychania, krążenie płucne, dyfuzja i transport gazów oddechowych, regulacja oddychania. Nerki – filtracja i autoregulacja nerkowa. Klirensy, zagęszczanie moczu. Regulacja równowagi wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej.

Motoryka przewodu pokarmowego, wydzielanie trawienne, trawienie i wchłanianie białek, tłuszczów i cukrów, rola wątroby. Przemiana materii. Fizjologia układu dokrewnego.

Fizjologia układu krwiotwórczego. Fizjologia zmysłów. Budowa i funkcje ważniejszych chemicznych związków występujących w organizmie ludzkim

Odruchy rdzeniowe. Zapis EEG. Mikroskopowy obraz krwi ludzkiej, odczyn Biernackiego, krwinki białe i czerwone, hematokryt, czas krwawienia, krzepnięcia, grupy krwi

Biofizyczne podstawy funkcjonowania organizmu ludzkiego

Budowa materiału genetycznego. Podstawowe pojęcia genetyki klasycznej. Mutacje genowe i chromosomowe. Czynniki mutagenne. Nowoczesne techniki stosowane w badaniach genetycznych i immunologicznych.

2. Patologia

Podział chorób i ich etiopatogeneza. Zaburzenia układu autonomicznego. Patomechanizm bólu. Procesy patologiczne; zaburzenia krążenia krwi, zmiany wsteczne postępujące, zapalne i nowotworowe. Procesy chorobowe i interpretacja zmienionych przyczynowo struktur i funkcji organizmu. Patomorfologia szczegółowa chorób wybranych narządów i układów. Starzenie się organizmu, śmierć.

3. Radiologia

Diagnostyka obrazowa. Zasady kierowania i przygotowanie chorego do diagnostyki obrazowej. Radioterapia: rodzaje, wskazania, powikłania. Opieka nad chorym leczonym radioterapią.

4. Zdrowie publiczne

Kulturowe, środowiskowe i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia. Pojęcia zdrowia i choroby. Podstawowe pojęcia epidemiologiczne. Zagrożenia zdrowotne współczesnych społeczeństw świata. Systemy opieki zdrowotnej – struktura organizacyjna, cele i zadania. Źródła finansowania opieki zdrowotnej. Choroby społeczne. Analiza występowania wybranych chorób. Profilaktyka i prewencja chorób- cele, zadania, formy.

Organizacja pracy pielęgniarskiej; stanowisko pracy, warunki pracy, obciążenia w pracy pielęgniarki, jakość opieki pielęgniarskiej, koszty usług pielęgniarskich.

Struktura i zasoby pielęgniarstwa, podział pracy na zespołowym stanowisku, współpraca interprofesjonalna. Adaptacja społeczno-zawodowa, model indywidualnego rozwoju, planowanie kariery, ocena i samoocena wyników pracy. System kształcenia i doskonalenia zawodowego pielęgniarek. Organizacje krajowe i międzynarodowe działające na rzecz rozwoju pielęgniarstwa i zdrowia.

Zdrowie publiczne w strategiach wybranych organizacji międzynarodowych i krajowych (WHO, FAO, Rada Europy). Skutki zdrowotne oddziaływania czynników biologicznych, chemicznych, fizycznych. Środowisko naturalne a zdrowie. Higiena środowiska. Higiena człowieka, higiena nauki i pracy. Higiena żywienia i żywności – podstawy prawne ustawodawstwa żywieniowego, normy żywieniowe, zasady zdrowego żywienia. Mierniki oceny stanu zdrowia. System ubezpieczeń społecznych w Polsce. Wybrane modele systemów opieki zdrowotnej. Rynek usług zdrowotnych.. Wybrane problemy zdrowotne współczesnego świata – choroby cywilizacyjne; cukrzyca, nowotwory, choroby układu krążenia, wypadki i urazy, choroby zakaźne i psychiczne. Metody statystyczne w analizie i ocenie zdrowia ludności.

5. Farmakologia

Grupy leków i mechanizmy ich działania. Farmakologia ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, układu krążenia, oddechowego, moczowego, przewodu pokarmowego, gruczołu wydzielania wewnętrznego. Krew i środki krwiozastępcze. Podstawy chemioterapii. Objawy uboczne działania leków i interakcje między lekami. Edukacja pacjenta w farmakoterapii, źródła informacji o lekach. Lekozależność. Środki dezynfekcyjne.

6. Mikrobiologia z podstawami parazytologii

Systematyka drobnoustrojów chorobotwórczych. Charakterystyka pasożytów wywołujących choroby u człowieka. Podstawowe wiadomości z immunologii i epidemiologii chorób zakaźnych. Profilaktyka chorób zakaźnych (szczepionki, surowice). Immunoprofilaktyka chorób zakaźnych. Zagrożenia chorobami zakaźnymi w Polsce i w świecie. Zakażenia szpitalne. Pobieranie i wysyłanie materiałów do badań mikrobiologicznych. Zakażenie HIV, AIDS, wirusowe zapalenie wątroby.

7. Psychologia

Teoria, modele i koncepcje komunikacji międzyludzkiej. Style komunikowania. Komunikowanie terapeutyczne pielęgniarza- pacjent – cele, zasady i przebieg. Czynniki warunkujące sprawność komunikowania terapeutycznego. Błędy w komunikowaniu. Trudności w nawiązaniu terapeutycznej relacji i komunikowaniu się z pacjentem. Błędy jatrogenne. Komunikowanie się w sytuacjach konfliktowych. Psychologiczne koncepcje człowieka – behawioryzm, psychoanaliza, psychologia humanistyczna, psychologia poznawcza. Osobowość – struktura, mechanizmy i rozwój. Zachowania człowieka w sytuacjach społecznych. Pomoc psychologiczna w chorobie. Stres a zdrowie. Psychologiczne uwarunkowania chorób somatycznych. Choroba jako sytuacja trudna. Reakcje na chorobę, mechanizmy adaptacyjne, zasoby osobiste i wsparcie społeczne.

8. Socjologia

Wyznaczniki roli społeczno-zawodowej pracowników ochrony zdrowia – lekarza, pielęgniarza, rehabilitanta. Społeczny model zdrowia. Społeczne skutki choroby: choroba, dewiacja, stigma, jakość życia, niepełnosprawność. Szpital jako instytucja społeczna: modele opieki szpitalnej, satysfakcja z opieki – techniki pomiaru. Społeczne i kulturowe problemy umierania, śmierci i sieroctwo.

9. Pedagogika

Filozoficzne podstawy działalności wychowawczej. Wychowanie jako zjawisko społeczne. Środowisko wychowawcze i jego kształtowanie. Cele wychowania jako realizacja wartości osobowych i społecznych. Strategie wychowawcze. Teorie, formy i metody wychowania.

Trudności wychowawcze. Edukacja zdrowotna dzieci, młodzieży i dorosłych. Organizacja i metody pracy opiekuńczo- wychowawczej w wybranych zakładach opieki.

Rodzina i szkoła jako instytucje opiekuńczo-wychowawcze.

10. Zagadnienia prawne

Podstawy zagadnień prawnych- system prawa, struktura aktów prawnych, prawa człowieka, wykładnia prawna. Prawo o zakładach opieki zdrowotnej i ubezpieczeniach zdrowotnych.

Ustawa o zawodach pielęgniarstwa i położnej i samorządach zawodowych.

Prawa pacjenta. Odpowiedzialność w zawodach medycznych – odpowiedzialność cywilna, karna, pracownicza, zawodowa. Podstawy prawa pracy.

11. Badanie fizykalne

Badanie przedmiotowe niemowląt i dzieci oraz osób dorosłych: stan psychiczny, stan ogólny, skóra, oczy, uszy, jama ustna, gardło i szyja, klatka piersiowa i płuca, gruczoły piersiowe, układ sercowo-naczyniowy, brzuch, męskie narządy płciowe, żeńskie narządy płciowe, obwodowy układ krążenia, układ mięśniowo-szkieletowy, układ nerwowy. Dokumentacja kliniczna pacjenta.

B. PRZEDMIOTY KIERUNKOWE

1. Rozwój pielęgniarstwa z etyką zawodu

Rola społeczno- zawodowa pielęgniarstwa. Czynniki warunkujące rozwój praktyki pielęgniarstwa. Współczesne modele opieki nad człowiekiem chorym. Podstawy opieki holistycznej. Metody gromadzenia informacji: wywiad, obserwacja, pomiar, analiza dokumentacji. Proces pielęgnowania jako metoda pracy pielęgniarstwa. Jakość opieki pielęgniarstwa- standardy i procedury postępowania pielęgniarstwa Pielęgniarka w zespole interdyscyplinarnym. Teorie i modele pielęgnowania. Charakterystyka wybranych teorii pielęgnowania. (F. Nightingale, V. Henderson, D.Orem, C.Roy). Etyka w praktyce pielęgniarstwa – kodeks etyki zawodowej, dylematy moralne w pracy pielęgniarstwa. Rozwój pielęgniarstwa jako zawodu. Rola zawodowa, zadania i funkcje pielęgniarstwa. Diagnoza pielęgniarstwa. Wprowadzenie w zagadnienie zdrowia – uwarunkowania, potrzeby zdrowotne i ich zaspokajanie. Opieka nad człowiekiem chorym w wybranych stanach klinicznych. Udział pielęgniarstwa w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji. Dokumentacja opieki pielęgniarstwa – regulacje prawne.

2. Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna

Rozwój koncepcji promocji zdrowia .Polityka zdrowotna. Paradygmaty zdrowia. Zachowania zdrowotne i czynniki kształtujące stan zdrowia. Ocena stanu zdrowia. Zdrowie a styl życia. Promocja zdrowia – założenia, kierunki i obszary działań. Rola pielęgniarki w promocji zdrowia. Działania edukacyjne w odniesieniu do jednostki, rodziny, społeczności. Programy promocji zdrowia. Problemy zdrowotne w poszczególnych okresach rozwojowych człowieka(cykle życia) oraz promowanie zdrowych wzorców życia.

3. Podstawowa opieka zdrowotna

Struktura i zakres świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej. Zadania pielęgniarki w zespole podstawowej opieki zdrowotnej. Rozpoznanie problemów zdrowotnych i społecznych jednostki, rodziny i społeczności lokalnej. Planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania, nauki i pracy. Udział pielęgniarki w realizacji zadań wynikających z programów polityki zdrowotnej. Diagnoza pielęgniarska w środowisku nauczania i wychowania. Metody oceny stanu zdrowia ucznia i rozpoznanie problemów zdrowotnych. Diagnoza pielęgniarska w środowisku pracy. Rozpoznanie zagrożeń w miejscu pracy – profilaktyka chorób zawodowych, cywilizacyjnych i wypadków.

4. Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne

Planowanie rodziny, metody regulacji poczęć, przygotowanie do rodzicielstwa. Rozpoznanie i przebieg ciąży fizjologicznej i ciąży wysokiego ryzyka. Przygotowanie kobiety w ciąży i jej rodziny do porodu. Opieka nad kobietą w porodzie przedwczesnym, fizjologicznym, powikłanym w położeniu fizjologicznymi i powikłanym. Fizjologiczne odrębności okresu noworodkowego. Ocena stanu noworodka bezpośrednio po porodzie. Opieka nad wcześniakiem i noworodkiem. Karmienie piersią- przygotowanie matki i dziecka do karmienia Patologia narządu rodnego, stany zapalne, zakażenia, nowotwory. Problemy zdrowotne kobiet w wieku przekwitania.

5. Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne

Nowoczesna diagnostyka i terapia w pediatrii. Przygotowanie dziecka do badań diagnostycznych. Hospitalizacja jako sytuacja trudna dla dziecka i jego rodziny. Choroby i stany zagrażające życiu i zdrowiu wcześniaka i noworodka. Udział pielęgniarki w zapobieganiu chorobom i wypadkom.

Opieka nad dzieckiem z wadą wrodzoną. Choroby wieku rozwojowego: układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego, krwiotwórczego i narządu ruchu- etiologia, patogeneza, obraz kliniczny i postępowanie. Pielęgnowanie dziecka z chorobą nowotworową. Problemy zdrowotne dziecka z chorobą przewlekłą.

Stan zdrowia dzieci i młodzieży w Polsce. Rozwój psychosomatyczny dziecka. Profilaktyka zdrowotna wieku rozwojowego.

6. Interna i pielęgniarstwo internistyczne

Nowoczesna diagnostyka chorób internistycznych – udział pielęgniarki w diagnostyce.

Etiologia, patogeneza i obraz kliniczny chorób: układu krążenia, serca, naczyń, układu oddechowego, pokarmowego, moczowego, kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego, chorób krwi. Opieka nad chorym leczonym w oddziale internistycznym. Dokumentowanie opieki. Opieka nad chorym z chorobą przewlekłą – astma oskrzelowa, cukrzyca, nadciśnienie tętnicze.

7. Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne

Nowoczesne metody diagnostyczne w chirurgii. Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach chirurgicznych i opieka po badaniu.

Rany – rodzaje, podział, ocena rany, leczenie i pielęgnacja. Profilaktyka zakażenia ran w chirurgii. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym oraz w chirurgii ambulatoryjnej i jednego dnia. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w obrębie przewodu pokarmowego: przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, wątroby i trzustki, gruczołów wydzielania wewnętrznego oraz narządu ruchu. Pielęgnowanie chorego po zabiegu operacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia i metody operacyjnej. Opieka nad chorym w chirurgii urazowej – stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia, złamania, amputacje urazowe, chory z drenażem klatki piersiowej. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym. Opieka nad chorym oparzonym. Odżywianie chorego w chirurgii. Dokumentowanie opieki nad chorym w chirurgii. Rehabilitacja – metody i techniki usprawniania chorego w chirurgii ogólnej i urazowe.

8. Rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych

Cele, zasady i etapy rehabilitacji. Rehabilitacja kompleksowa: lecznicza, zawodowa, społeczna i psychologiczna. Nowoczesne metody i techniki usprawniania chorych.

Niepełnosprawność – definicja, podział i zasady kompleksowej opieki.

Sprzęt i pomoce ortopedyczne – podział, zastosowanie i zasady zaopatrzenia.

Rehabilitacja niepełnosprawnych – zakres działań pielęgniarki. Rehabilitacja osób z upośledzeniem umysłowym, uszkodzeniem narządu ruchu i zmysłów.

Komunikowanie z osobą niepełnosprawną – język i techniki komunikowania.

Integracja osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, pracy, nauczania i wychowania.

9. Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne

Odrębności fizjologiczne i psychologiczne wieku podeszłego – proces starzenia się. Choroby wieku podeszłego – postępowanie pielęgnacyjne z uwzględnieniem choroby Alzheimera, zespołu Parkinsona, cukrzycy, choroby serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy, depresji. Problemy zdrowotne i psychospołeczne osób w wieku podeszłym.

10. Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne

Nowoczesne metody diagnostyczne stosowane w neurologii. Etiopatogeneza zaburzeń neurologicznych. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu i leczeniu chorych neurologicznie. Opieka nad chorym z: padaczką, chorobą Parkinsona, otępieniem, stwardnieniem rozsianym, miastenią, chorobami naczyniowymi mózgu, dyskopatią, urazem czaszkowo-mózgowym, kręgosłupa, rdzenia kręgowego, nowotworami centralnego systemu nerwowego. Udział pielęgniarki w rehabilitacji chorych neurologicznie.

11. Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne

Organizacja opieki psychiatrycznej w świetle obowiązujących przepisów prawnych. Ustawa o zdrowiu psychicznym.

Nowoczesne metody diagnostyki i terapii w psychiatrii. Udział pielęgniarki w profilaktyce, diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorób psychicznych z uwzględnieniem farmakoterapii, psychoterapii i terapii zajęciowej.

Komunikowanie z chorym z zaburzeniami psychicznymi.

12. Anestezjologia i intensywne leczenie i pielęgniarstwo w anestezjologii i intensywnej opiece medycznej

Zasady reanimacji krążeniowo-oddechowej u dzieci i dorosłych. Metody i przyrządy stosowane do udrażniania dróg oddechowych i sztucznej wentylacji. Elektroterapia w zagrażających życiu zaburzeniach rytmu serca. Farmakoterapia w resuscytacji krążeniowo-

oddechowej. Znieczulenie – definicja, podział, aparatura. Przygotowanie chorego do znieczulenia. Leki stosowane w anestezjologii. Powikłania znieczulenia. Opieka nad chorym po znieczuleniu.

13. Opieka paliatywna

System opieki paliatywnej i hospicyjnej. Model pielęgnowania chorego z zaawansowanym procesem nowotworowym. Terapia bólu nowotworowego- leki narkotyczne i nienarkotyczne, drogi podawania. Przygotowanie chorego do kontroli bólu (PCA). Wsparcie dla rodziny w okresie choroby i żałoby.

14. Dietetyka

Podstawy fizjologii żywienia człowieka- składniki żywienia, zapotrzebowanie energetyczne, podstawowa przemiana materii. Żywienie człowieka zdrowego – normy żywieniowe, zwyczaje kulturowe, planowanie żywienia. Ocena żywienia- dobór składników odżywczych, wymienniki w żywności. Ocena stanu odżywienia. Podstawy żywienia dietetycznego- rodzaje diet. Zasady doboru diet w różnych stanach chorobowych (w okresie przed i po zabiegu operacyjnym, w cukrzycy, chorobach przewodu pokarmowego, chorobach nerek i układu krążenia). Specyfika żywienia dzieci zdrowych i chorych.

15. Metodologia i seminarium licencjackie

Przedmiot, cel i obszar badań w pielęgniarstwie. Etapy postępowania badawczego. Metody, techniki i narzędzia badawcze. Zasady interpretacji i wnioskowania danych empirycznych. Konstrukcja opracowań i projektów. Etyka w badaniach naukowych.